

Slovenski dom

Štev. 290

V Ljubljani, torek 17. decembra 1940

Leto V

Voditelj Slovencev na poslednji poti

Nepregledne množice slovenskega ljudstva pri pogrebu dr. Antona Korošca - Zastopniki N. vel. kralja, vlade, vojske, vseh političnih in uradnih ustanov, pri službi božji v stolnici

Med današnjo pogrebno službo božjo v ljubljanski stolnici, je imel škof dr. Gregorij Rožman v spomin pokojnega slovenskega narodnega voditelja naslednji govor:

S cerkvenimi obredi se poslavljamo od zemskih ostankov dr. Antona Korošca, z molitvijo in sveto daritvijo se spominjamo njegove duše, da jo Gospod Bog sprejme v večno življenje.

V globoki hvaležnosti se sleherni Slovenci in Jugoslovani klanja spominu moža, ki je vse svoje sposobnosti, vse moči, vsa sredstva posvetil svojem narodu, da ga pelje na pot, ki vodi v svobodo, blagostanje in lepšo bodočnost.

Dvajset let star se je odločil za duhovski poklic. V četu živahne in zdrave mladosti je nadarjeni abiturient žrtvoval naravno težnjo po družini in potomstvu in se ves brez pridržka postavil v službo svojega malega, s trdo odpovedjo ljubljanskega naroda. Prepričan je bil, da bo mogel v duhovskem stanu najboljšo služiti Bogu in svojem narodu, ko ga ne bo oviral noben oziroma družinske obveznosti. Svoboda in vnanje neodvisen, vedno za vsako osebo žrtve pripravljen je kot duhovnik mogel stati ob svojem narodu v vsaki uri.

Temeljito je študiral bogoslovne vede. Poleg običajnega bogoslovnega kursa v domačem učilišču, je nadaljeval teološko naobrazbo še na univerzi ter si pridobil doktorat v bogoslovju. Zdelo se je, da se mu odpira pot k znanstvenemu delovanju. A božja Previdnost ga je namenila za drugo polje — na težavno politično polje je usmerila. Mladega kaplana je dobri Bog izbral, da je nam Slovincem dal voditelja v usodni zgodovinski uri, ki nas je kakor Mozes pripeljal v svobodno narodno državo. Da je dal nastajajoči Jugoslaviji kovača, ki ji pomaga utrditi jeklen temelj.

Najodličnejši njegovi sodelavci so te dni v govorih in člankih orisali dr. Koroščevo veličino in njegovo velikansko življenjsko delo. Iz vsega, kar je delal in žrtvoval, se vidi, da ga je tudi v politiki vodil oni svečeniški duh osebne odgovornosti in požrtvovalnosti, kateremu se je v najlepši mladosti posvetil. Dr. Anton Korošec je tudi kot politični voditelj in kot državnik, ostal v svojem najglobljem bistvu duhovnik, t. j. mož, ki se žrtvuje za druge, sebe pa pozablja in zapostavlja.

Kakor pravi duhovnik vidi in išče le duše in njihovo srečo in je pripravljen za nje vse žrtvovati, lastno življenje — tako je delal dr. Anton Korošec.

Ker je bil poln svečeniškega duha, so ostale njegove roke čiste, dajale so, dajale, jemati niso znale, niso hotele.

Zivel in umrl je brez premoženja — in bi vendar brez vsakršne kršitve pisanih zakonov na svojih položajih mogel imeti bogastvo. Njegove roke so delile, trosile vse, kar je imel in zaslužil. V knjigi življenja, ki se v nebesih vodi, so zapisane vse vsote, ki jih je njegova radodarna roka delila, delila neštetim od mladega stremečega znanstvenika, do bolehnih sirot in do skrite redovnice, ki v vsakdanjih tihih žrtvah in molitvah božji blagoslov kliče na delo onih, ki v težkih časih vodijo usodo naroda.

Iz nešteti hvaležnih src se dviga danes prošnja k Bogu, naj mu »milostno povrne z večnim življenjem«. Na dr. A. Korošca smemo po vsej pravici obrniti besede psalmista: »On trosi in daje ubogim; njegova pravica ostane vekomaj« (ps 111, 9).

Iz istega svečeniškega duha je izhajalo vso njegovo narodno, politično, državniško delovanje: žrtvovati se, iskati pota in načina, kako narod privedi k svobodi in sreči, kako državo utrditi v skupnosti vseh upravičenih interesov, v redu na znotraj in moči na zunaj; zvesto in dosledno skrbeti za narod in državo, bodisi na vodilnih in odgovornih mestih, bodisi v neiskanem in nezaše-

lenem mirovanju. — Kloniti ni znal, obupavati ni mogel nikdar, ker je veroval in upal v pravičnega Boga in križanega Odrešenika, kateremu se je od svoje mladosti posvetil.

Zato je bilo prav in je simbolično dejanje, da se mrtvega predsednika senata in prosvetnega ministra odeli v mašniško obleko in ga kot duhovnika položimo k zadnjemu počitku, saj ima prav v duhovništvu korenine njegova veličina, katero

mu brez zavisti priznava vsak, tako njegov pri-
staž kakor njegov politični nasprotnik.

O njem v polni meri veljajo besede pobožnega Siraha, ki je dejal o vodnikih svojega ljudstva: »Njih srce ni bilo spačeno, in se niso bili od Gospoda obrnili; njih spomin bodi tedaj blagoslovljen... in njih ime naj ostane vekomaj« (Sir. 46, 13-15).

Ostane nam še poslednja prošnja: Gospod, Ti

si dejal: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« — »Ti veš, koliko je naš voditelj in veliki sin naše domovine storil dobrega posameznim in vsemu narodu — sprejmi to, kakor da je Tebi samemu storil in po svoji božji obljubi povabi njegovo dušo: »Pridi, prejmi kraljestvo, ki ti je pripravljeno od začetka sveta.«
Gospod, usliši nas in stori to. Amen.

Pogrebne slovesnosti

Ljubljana, 17. decembra.

Navzlic silovitemu mrazu, ki je pritisnil ponoči, so že v prvem jutranjem mraku začele vreti v slovensko prestolnico od vseh strani množice ljudstva, ki je prihajalo spremljat dr. Antona Korošca na njegovi poslednji poti. Redni in posebni vlaki so dovažali množico za množico, avtobusi so vozili ljudstvo iz vseh smeri. Kdor je le mogel, je pohitel proti stolnici, pokropit truplo velikega pokojnika. Novi tisoči so davili od nadvse zgodaj romali mimo krste v stolnici. Vso noč so ob krsti bdeli možje vseh stanov in molili za pokoj svojega voditelja.

Ko je jutranje sonce prebilo mrzli zrak in obsijalo slovensko prestolnico, vso zavito v plapolajočo črnilo, se je naval ljudstva še zgostil. Prihajali so po vseh tistih cestah, ki so tolikokrat videle pokojnega dr. Korošca kot triumfatorja, voditelja in osvoboditelja. Za noben njegov živi praznik se v Ljubljano ni zgrnilo toliko ljudi, kakor se jih je danes. Nemogoče je bilo tudi približno preccniti ljudstvo, ki se je že davno pred začetkom pogrebnih slovesnosti začelo zbirati ob cestah, koder bo dr. Anton Korošec poslednjič šel med svojim narodom in sprejemal njegovo nedeljeno ljubezen.

Začel se je naš črni dan, dan najbridkejšega slovesa, ki ga je slovenski narod kdaj doživel.

Zbiranje zastopstev za žalni sprevod

Vkljub hudemu mrazu, toplomer je kazal kar —13, so se začele že zgodaj zbirati organizacije in društva na določenih mestih, da so se potem lahko nemoteno in brez zmešnjav zvrstile v veličastni pogrebni sprevod.

Točno ob napovedanem času je prikorakala pred stolnico častna četa vojakov z vojaško godbo. Četa se je postavila kakor po navadi na cesto pred stolnico. Pred četo pa so se razvrstili številni častniki ljubljanske garnizije, za njimi pa še podčastniki.

Slovenski senatorji in poslanci so se zbrali še pred pričetkom maše zadušnice v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Za tem so ošli z začasno imenovanim prosvetnim ministrom dr. Miho Krekom na čelu v stolnico.

Duhovščina v črni obleki in številni redovniki so se zbrali v prvem nadstropju škofijske palače, od koder so odšli v cerkev. Železničarska godba »Slogec« se je postavila na čelu skupine članstva ZFO in VDK. Nadvse častno so bili zastopani člani ZFO, ki so prihiteli v Ljubljano v krajih Sokolstvo je imelo svoje zbirališče na pločniku pred trgovino Malnar na Vodnikovem trgu. Tudi njih je bilo precej. Zdu-

ženi pevski zbori so se zbirali za stolnico. Ob čelni steni semenišča in zakristijski steni stolnice pa so bili razvrščeni številni venci. Državno in samoupravno uradništvo se je zbiralo pred Vodnikovim spomenikom.

Ob Jugoslovanski knjigarni se je zbiralo načelstvo Zadrzne zveze v Ljubljani in drugi zastopniki Zadrznih zvez. Ob Jugoslovanski tiskarni in semenišču so se zbirale tudi deputacije kulturnih, humanitarnih, gospodarskih in stanovskih združenj. Ob Mahrovi hiši na Vodnikovem trgu se je zbiralo številno akademsko starešinstvo. Tu je imela svoje zbirališče tudi Prosvetna zveza in številna prosvetna društva. Ob Vodnikovem trgu je imela svoje zbirališče tudi Kmečka zveza, Zveza slovenskih obrtnikov, deputacije združenih rezervnih častnikov, legija koroških in Majstrovih borcev ter zveza bojevnikov, so se zbrale pri semenišču. V Kopitarjevi ulici pa so se zbirale deputacije trgovskih združenj in združenje novinarjev. Na zbirališčih, ki jih je objavilo dnevno časopisje pa so se ob določenih uri zbrali tudi železničarji, postarji, organizacije, člani in somišljeniki JRZ, Krščanska ženska zveza, redovnice, katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, karitativne organizacije in še številna druga združenja in društva.

Ludstvo zaseda pogrebne ceste

Dobri dve uri je bilo še do žalostnega pogreba, pa so že številni ljudje zasedli predvsem prostorno stopnišče frančiškanske cerkve in se razvrstili v gostih vrstah vzdolž vseh cest, koder je krenil žalni sprevod s posmrtnimi ostanki našega velikega slovenskega voditelja. Prišli so tako kmalu, da bi dobili čim boljše mesta, da bi čim boljše videli poslednjo pot dr. Korošca in mu poslednjič izkazali svojo veliko ljubezen in spoštovanje.

Odličniki iz vse države na pogrebu

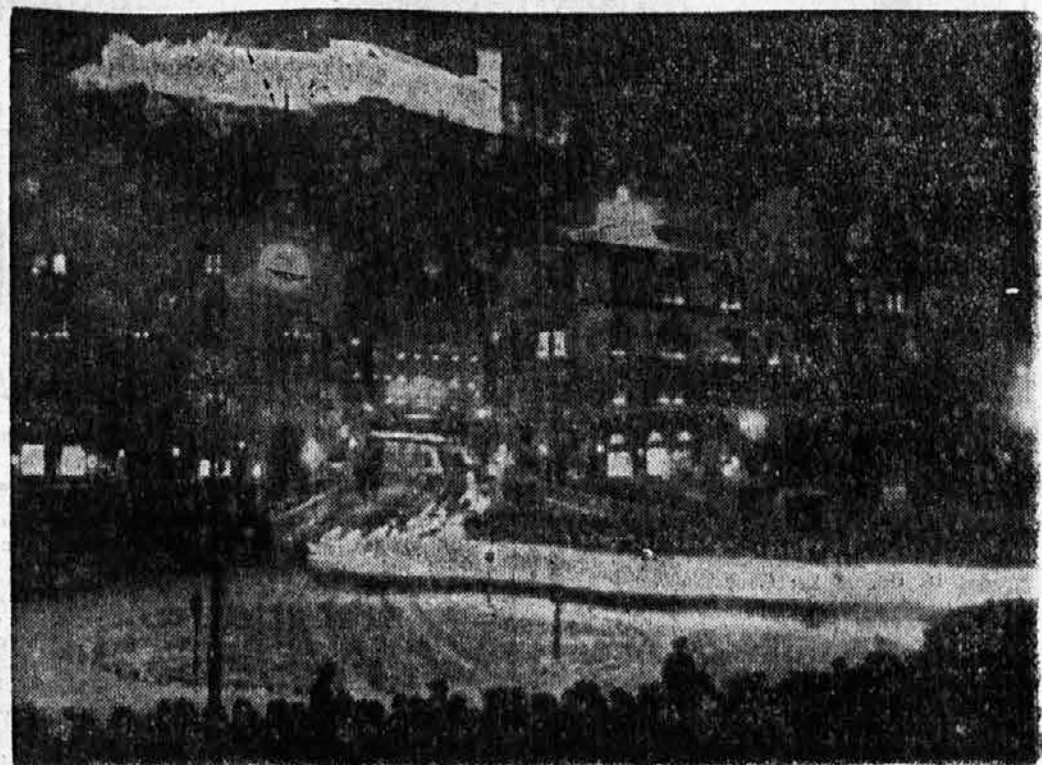
Nekaj pred deveto, ko so bile opravljene uvodne molitve za pogreb in se je imela začeti žalna služba božja, so začeli v stolnici zavzemati svoja mesta odličniki. V levi ladji zraven katedrala je sedel zastopnik Nj. Vel. kralja brigadni general Ljubomir Stefanovič. Kr. vlado vlado so zastopali podpredsed. vlade dr. Vladko Maček, min. dr. Miha Krek, gradbeni minister Danilo Vulović, minister za telesno vzgojo Dušan Pantič, belgrajski župan Jevrem Tomić, ban dr. Marko Natlačen, bivši minister Magarašević, div. general Lev Rupnik, brigadni generali Mašič, Janež, Lukič, poveljnik orožništva polkovnik Barle, polkovnik Parte, polkovnik Tonči Kekelj, poveljnik polka kraljeve gar-

de, francoski konzul Remerand, italijanski konzul Guerrini Maraldi, nemški konzul dr. Brosch, bivši minister in senator dr. Kulovec, senator Smodej, član glavnega odbora JRZ Mita Mirkovič, senator Djuro Vukotič, šef pokojnega kabinetnega predsednika senata dr. Pavlič, senator dr. Schaubach, vsi bivši slovenski narodni poslanci, bivši minister dr. Fran Novak, inž. Terček, železniški ravnatelj iz Zagreba, bivši minister dr. Šverljuga iz Zagreba, zastopstvo JNS: bivši minister Ivan Pucelj, dr. Otmar Pirkmajer in Žitnik R., načelnik v notranjem min. dr. Andrejka, bivša ministra dr. A. Gosar in Stepan Barič, bivši predsednik senata dr. Mažuranič, bivši minister dr. Viktor Ružič, banov tajnik dr. Kovačič, upravnik policije dr. Hacin, ljubljanski župan dr. Adlešič, mariborski dr. Juvan, celjski dr. Voršič, ptujski dr. Remeč, ljubljanski podžupan dr. Ravnhar, celotni ljubljanski občinski svet, predsednik vrhovnega sodišča dr. Konda, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golla, prorektor ljubljanske univerze dr. Kušej z dekani vseh pet fakultet, bivši ban inž. Serneč, podban dr. Majcen, rektor bogoslovne šole v Mariboru dr. Hohnjec, predsednik akademije znanosti in umetnosti dr. Nahtigal, rektor glasbene akademije A. Trost s profesorji, Nande Novak, preds. Zup. zveze, Od bivših ministrov so prišli tudi: Volko Čvrkvič, Djuro Čejović, Mastrovci Ante, dr. Miluš Branko in Franc Snaj, zastopniki belgrajskega občinskega odbora Kosta Petrovič, Živan Rankovič, Konstantin Savatijević in Vlada Markovič, vrhovni državni tožilec Milanović, dr. Vidmar Jože, državni pravobranilec, zastopnika Pokojniškega zavoda poddirektor Santič in podpredsednik Tavčar Ivan, komisar TOI Avgust Tosti in Zagar.

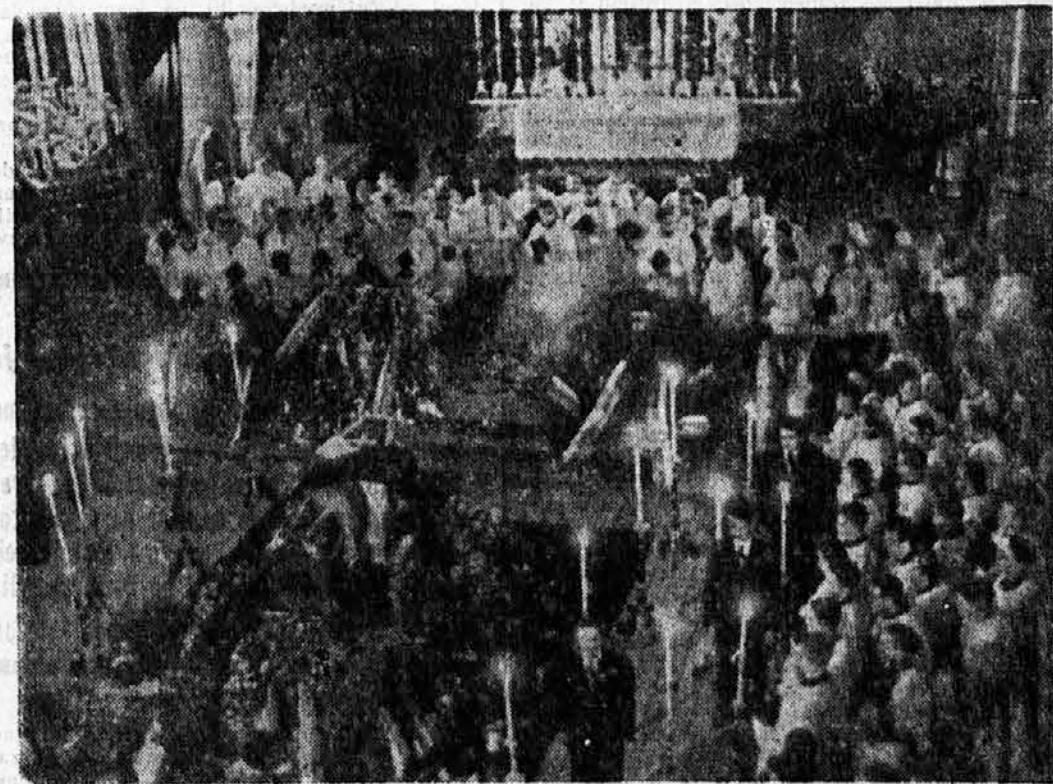
Direktor žel. direkcije inž. Kavčič, poddirektor Hojs, načelnik inž. Finc, vsi načelniki ban. uprave, ravnatelji ljubljanskih srednjih šol, direktor pošte Strukelj, finančni direktor Mozetič, Bartol v imenu notarske zbornice, dr. Fetičič za odvetniško zbornico in Rdeč križ; za profesorsko društvo Grafenauer, inž. Pirkmajer za inž. zbornico, dr. Kodre, starešina gasilske zajednice; vseučiliški profesor dr. Lukman, predsednik Prosv. zveze; dr. Stanislav Žitko, preds. ZFO z več člani odbora, ravnatelj Franc Gabrovšek, ravn. g. Bogumil Remeč in ravn. dr. Basaj za Zadr. zvezo v Ljubljani, preds. OUZD inž. Sodja z ravnateljem dr. Bohincem in šef zdravnikom dr. Drobničem; Zdravn. zbornico je zastopad preds. dr. Meršol, številni banški svetniki, zastopnik gradjanske zaštite insp. Dragan Belak iz Zagreba, zastopnika seljaške zaštite iz Zagreba Zvonimir gosp. Pelc in g. Krunoslav Batušič.

Zelo številno je bilo zastopstvo zadrznikov iz naše države: dr. Avguštin Juretič, preds. glavne zveze hrvaških gospodarskih združenj, dr. Gortan za Zadržno zvezo v Zagrebu, dr. Kuntarič Gjuro za Zadržno zvezo iz Zagreba, podpredsednik glavne Zadrzne zveze dr. Postič, predsednik Zveze

Nadaljevanje na 2. strani.

Vsa Ljubljana je v gostem špalirju gledala turobni in mogočni sprevod, ki se je v svitu bakelj vil čez Marijin trg proti stolnici.

Ko je sprevod prišel v stolnico, so položili krsto na že pripravljene katafalk, ki je bil ves obdan z venci in cvetjem. Do enajstih zvečer je žarela v soju neštetihih luči, medtem ko se je neprestano vsipala množica k zadnjemu slovesu.

»Na pol stoletja eden! V najtežjem času je bil svojemu narodu Mozes!«

Te besede je izpregovoril 6. julija 1937 ob dveh popoldne na pokopališču pri Sv. Križu dr. Anton Korošec. Bil je lep poletni dan, množice so stale okrog njegovega odkritih glav in žalostno strmele na kraj, kamor so pomagali k zadnjemu počitku velikega slovenskega vladika, nepozabnega škofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča.

In še je govoril o naših obeh največjih možeh, o škofu dr. Antonu Martinu Slomšku in škofu Antonu Bonaventuri Jegliču ter ju primerjal. Na pol stoletja nam je bilo naklonilo po enega teh velikih voditeljev, vzgojiteljev in prepovediteljev. Ponovno se je oglašal njegov retorični refren: »Na pol stoletja eden!«

Končal pa je slovo slovenskega naroda, v žigaru imenu je govoril kot njegov voditelj, s prelepimi tolažilnimi in vedrimi besedami: »Njegov lik je tako visok in svetel, njegov pomen tako sekularen, njegovo življenjsko delo tako veliko, da bo moral zajeti vso novojšo domačo zgodovino, kdor bo hotel zadostno očitati in pravično oceniti delo tega poslanca božjega. Ob njegovem grobu ne plakamo. Iz zemeljske posesti se je preselil njegov svetli duh k svojemu Stvarniku, kjer bo delal nad svojim domom. Svoj zemski spomenik si je izklesal sam. Ne enega. Mnogo.«

Ah, ne, nebo nam je bilo v časih najhujših stisk bolj naklonjeno: ni nam dalo na pol stoletja samo enega velikega moža z večjo in varno roko, pogumnim srcem in jasno glavo — dva nam je dalo, dva velika kakor jih večji, močnejši in v vsem drugem srečnejši narodi dobivajo morda le, ko se od enega do drugega spet obrne stoletje.

Ali je le slučaj, da so bili vsi trije najznamenitejši in najzaslužnejši vodniki, trije usmerjalci našega narodnega življenja, Anton? — Anton Martin Slomšek, Anton Bonaventura Jeglič, Anton Korošec. Ali je Bog v svoji modri dobroti odločil, naj vsi trije naravnalci in urejevalci slovenskega narodnega življenja nosijo to žlahtnotemno zveneče ime, ki v naših ušesih že s svojim zvokom vzbuja občutje plemenite zrelosti, zanesljivosti, prevdarnosti in odločnosti, združene s svojo dobrotljivostjo in skromnostjo?

Tudi tretjega med njimi je Bog v svoji neskončni in človeškemu duhu nedoumljivi

pravilnosti odločanja poklical k sebi, potem, ko je dal, da je v vsem sijaju in gorkoti osrečil žar njegovega človečanskega plemstva in predragocenih darov majhno, revno ljudstvo, obdano vsenaokrog od sovražnikov in temnih, zlobnih sil.

Kakor Mozes svoje dni Izraelce, tako je dr. Anton Korošec povedel slovenski narod skozi puščavo suženjstva, stisk, jadikovanja in obupa, svetel kakor plamen božanske baklje je šel pred množicami in jim nepogrešljivo kazal pravo pot iz tegob in senc k luči svobodnega sonca. Neustrašen, neupogljiv in samozavesten je bil kakor poveljnik pešice, ki ume sovražnika prepričati, ga omalodušiti in prekaniti kakor da bi vodil v boj tisoče legij in ne krdele. Vrste slovenskega naroda so se strnile okrog tega ponosnega in premetenega vodje, da so se nasprotniku ne samo enkrat, ampak vselej ob kritični uri težkega časa res zdale kakor močna oborožena vojska, kakor plaz, ki se mu ni moglo ustaviti. Pred to strnjeno vojsko neomajnega zaupanja in skoraj slepo vdane vere v voditelja je moral umolkneti s spoštovanjem in občudovanjem.

In dr. Korošec je varno povedel slovenski narod iz hlapčevanja v zlato svobodo, od podelske klopi v kotu k bogati mizi samozavestnega, svobodnega gospodarja v lastnem domu, pod domačo streho. Z modrostjo moža, ki ga ni moglo ukiniti, je vselej tudi poslednje spregledal spletke, pametno spravljal ovire s poti in vodil usodo naroda k srečnemu cilju z zanesljivostjo kompasa, kakor mornar, ki je prestal sto in sto neviht na viharjem morju v črnih prepadih noči, se je zdel izkušen v svojem dočakanju smeri in pota.

Dva zares velika Slovenca sta okrasila v naši zgodovini tega pol stoletja z veličastnostjo svoje prisotnosti in svojih dejanj. Za velikim vladikom Jegličem odhaja v večnost dr. Anton Korošec in pušča za seboj svoboden narod, ki ne bo nikoli pozabil dela in njegovih načel. Ob grobu prisega mrtvemu voditelju, da bosta njegovo ime in njegov spomin večno živa, da bosta iz roda in rod navažala potomce k nepopustljivosti in pravičnem boju, k poštenosti in k ljubezni do ožjega doma ter ponosne širše domovine naše velike Jugoslavije.

Angleška ofenziva v Afriki:

Uradno angleško poročilo o zasedbi Solluma in Bardie v Libiji

London, 17. dec. o. Iz Kaira uradno poročajo, da so angleške čete zasedle mesto Sollum in trdnjavo Capuzzo. Pri zasedbi so zajeli veliko število ujetnikov in vojnega materiala. Podrobnosti še niso znane. Boji še vedno trajajo z vso srditostjo. Angleške čete so prodrle od Bardie 35 km daleč proti Tobruku. Angleško letalstvo neprenehoma bombardira letališča, zbirališča čet, vojaške transporte in umikajočo se italijansko vojsko. Tudi

mornarica je stalno v zvezi s suhozemskimi četami, ki se pomikajo vzdolž libijske obale.

London, 17. decembra. o. Zadnji angleški letalski napad na Napoli je bil zelo hud. Angleška letala so metala bombe na luko in letališče. Poročajo, da so zadeli eno bojno ladjo in da so zaznamovali štiri direktne zadetke na križarkah in rušilcih. Na letališču pa so povzročili veliko razdejanje in več hudih eksplozij.

51. dan vojne med Italijo in Grčijo:

Grške čete pred Tepelenijem v srednji Albaniji

Atene, 17. dec. o. Reuter: Italijanske čete so izvedle na jugu pri Himari močan protinapad, ni jim pa uspelo pregnati grških čet. Tudi pri Tepeleniju so Italijani izvedli močan protinapad, kljub temu pa so se grške čete držale na svojih položajih, tako da obvladajo mesto Tepeleni. Na severu so hršči boji in so grške čete zavzele nekatere važne postojanke.

Atene, 17. decembra. Reuter: Z grške strani izjavljajo, da je položaj na albanski fronti stalno zadovoljiv za grške čete, da se sovražnikove kolone pomikajo proti morju, da so njegovi protinapadi odbiti in da se bijejo izredno srditi boji posebno pri Stivovcu, 1500 m visokem vrhu, in da

so Grki ujeli italijanske vojake.

Atene, 17. decembra. Reuter: Grško vrhovno poveljstvo je sredi izdalo poročilo št. 51, po katerem so bile na raznih odsekih fronte krajevne operacije omejenega obsega, ki so jih Grki uspešno izvedli, tako da so grške čete delno prodrle od svojih dosedanjih črt.

Reuterjev posebni dopisnik poroča iz bojišča, da snežni viharji neprestano ovirajo operacije, posebno na severni fronti, da se je včeraj vnelo streljanje med patruljami po snegu, visokem ponekod do 2 m. Italijansko topništvo je obstreljevalo grške linije, da bi preprečilo priprave za ofenzivo proti Elbasanu.

Letalska vojna med Nemčijo in Anglijo

London, 17. dec. o. Reuter. Sredi so angleška letala bombardirala neimenovana mesta v Nemčiji in to od osme zvečer do zore. Podrobnosti še niso znane. — Sovražna letala pa so bombardirala nekatera mesta v severozahodni Angliji. Škoda

ni velika in tudi smrtnih žrtev ni mnogo. Bombe pa so padale tudi na London, kjer niso povzročile znatnejše škode in tudi smrtnih žrtev ni bilo mnogo.

Posmrtna maska pokojnega dr. Antona Korošca, kakor jo je posnel kipar Lojze Dolinar takoj po smrti.

Ministri, ki so prispeli v Ljubljano na pogreb. V prvi vrsti od leve na desno gredo Jevrem Tomič, Danilo Vulović in Dušan Pantič, za njimi pa so načelniki oddelkov v raznih ministrstvih.

Koledar

Danes, torek, 17. decembra: Lazar
Sreda, 18. decembra: Gracijan.

Obvestila

Nočna služba imajo lekarne: dr. Piccon, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gurtus, Moste-Zaloška c. 47.

Za področje sreskega načelstva v Ljubljani je za nabavo petroleja pri trgovcih-detajistih uvedena obvezna nabava karl, katere prejmejo vsi interesenti pri občinah, v katerih stanujejo. Vsa podrobna pojasnila dajejo prav tako občine.

Vremenska napoved: Mrzlo, stanovitno i jasno vreme. Najnižja toplota zraka na aerodromu —18,5 stopinj C.

Slovenska straža v Ljubljani je ob priliki gosp. dr. A. Korošca imela včeraj ob 4. pop. žalno sejo, na kateri se je predsednik v izbranih besedah spomnil našega narodnega voditelja in izrazil hvaležnost velikemu pokojniku za vso izredno naklonjenost, ki jo je pri njem uživala Slovenska straža od vsega početka.

Odbor Slovenske straže v Ljubljani je sklenil, da v spomin in počastitev pokojnega g. dr. Antona Korošca daruje za revne kočevske otroke din 1.500 in za revne otroke a Koroške in Primorske din 500.

Belgrad ob smrti dr. Antona Korošca

Belgrad, 14. decembra.

Čez noč je prišel droben, suh sneg, ki je pobelil belgrajske ulice. Na Terazijah in v bližini so pogasili slavnostne luči, ki so bile montirane ob sklenitvi zadnjega mednarodnega pomirjenja v podonavski kotlini, mesto pa je bilo še razsvetljeno, kako navadno. Bioskopi, kakor pravijo tu kinematografom, odprti, odprta gledališča, zabavišča. Kdor je utegnil, se je v stiski časa zatekel kam, da pozabi tegobe sedanjih dni. Veliko Narodno gledališče pri spomeniku Kneza Mihajla, tik Terazij, je bilo odprto. V njem so igrali delo ruskega skladatelja Evgena Čajkovskega »Pikovno damo«, po besedilu Puškina. V loži je sedel veliki prijatelj gledališke umetnosti, tako srbske, kakor brvatske in slovenske, veliki prijatelj gledaliških igralcev dr. Anton Korošec, predsednik senata kraljevine Jugoslavije in prosvetni minister. Zdrav, nasmejan, dobrodušen, z vedrim pogledom izpod svojih značilnih očal, tak, kakor vedno. Eleganten v obleki, z izrazom, da se počuti v tem kulturnem svetišču srbskega naroda kakor doma. Slovenci, ki so bili sredi v gledališču, so bili na tišem zadovoljni: »Še dolgo bo živel, tako trden je, tako mladeniški je videti!«

Potem pa je planila žalostna novica v zasneženi Belgrad: Dr. Korošec je umrl. Ne žalost, mnogo več nas je zajelo belgrajske Slovence: vznemirjenje, bridko čustvo, približno tako, kakor je tedaj sirotam, kadar izgube svojega očeta. Kaj bo sedaj? Saj se nam je v Belgradu samo ob sebi zdelo umevno, da je tu nekje dr. Korošec, naš narodni voditelj, ki ne skrbi samo za ves slovenski narod, temveč za vso državo in tiho, šepetaje smo si vedno pripovedovali o novih in uspešnih državnih dejanjih dr. Korošca v blagor države, predvsem o njegovi skrbi za mir. In pritrjevali so nam Hrvatje in Srbi: da, dr. Korošec skrbi za mir, malo takih!

Prej, preden je radio še utegnil naznaniti smrt dr. Korošca, je že vedel o tem ves Belgrad. V ulici kralja Miljutina, kjer je dom dr. Korošca, so se pričele že zbirati množice. Studentje — saj je bil dr. Korošec v veliki meri njihov dobri krušni oče — redovnice, služkinje (katerim je bil rad pogosto tudi dušni pastir, spovednik in obhajevalec), prihiteli so slovenski uradniki, obrtniki in drugi. »Je res, saj ni moglo, pred dnevi sem ga še videl, sem še govoril z njim!«

Zal je bilo res. Vesela šala je utihnila povsod v družbi, v uradih in delavnicah, kjer se je pokazal kak Slovenec. Vsi resni Srbi in Hrvatje prav tako globoko občutijo izgubo tega velikega moža, kakor jo občutimo Slovenci.

V belgrajskem žargonu ulice je zelo dosti, ako ti preprosto človek pove zaupno: »Nije bio rdjav čovek!« To je zelo dosti, zakaj južnaški tip Srbije je lahko o vsakem pokojnem pove vse mogoče in nemogoče, koliko je vzel, koliko je zapravil in tako dalje. O Korošcu pa kratko, lakonično: »Saj ni bil slab človek, ta je razdaljal vsem, to vemo!«

Prvi dnevnik, ki je mogel priobiti vest o smrti dr. Korošca, je bila opoldanska »Pravda«. Bila je razgrabljena. Dvoje vrst serioznih, pietetno dostojnih črk na prvi strani s precej natančnimi podrobnostmi o smrti in z življenjepisom dr. Korošca je potrjevalo to žalostno resnico.

Na pročelju senata v Birčaninovi ulici in na drugih državnih poslopih so zavihrale državne zastave na pol droga, to je tukaj znak žalosti. Ob treh popoldne se je ustavil pred senatnim poslopjem črn voz: izložili so žalne paramente in krsto s truplom dr. Korošca. V prvem nadstropju, v veliki dvorani senata, tam, kjer je dr. Korošec tolikokrat predsedoval senatnim sejam, nad njo pa slike Nj. Vel. kralja Petra II., kralja Aleksandra in kraljice Marije.

»Za nas je bil dober predsednik!« zagotavljajo uslužbenci senata, ki so takoj po treh prinesli razkošen venec z ganljivim napisom: »Svojemu dobremu predsedniku — nižji uslužbenici senata«. Nič več, nič manj — saj ti najbolj vedo, kako dober gospod je bil dr. Korošec. Prihajajo ministri, zastopstva, toda usmiljenke, redovnice ob krsti vdano, ibteč molijo, naši študentje imajo rosne oči, komaj zadržujejo ihtenje. Vrste se odličniki in vpisujejo se v knjige sožalja. Med prvimi je bil — minuto pred menoj — pri mrtvaški krsti ban banovine Hrvatske dr. Šubašić, potem drugi odlični predstavniki, pa zopet sluga iz prosvetnega ministrstva, slovenski odličniki iz Belgrada, slovenski delavci iz bližnje mehanične delavnice, služkinje, pravoslavni svečeniki, kmetje iz Mačve, sleherni pomoli kratko molitev, sleherni se po svoje pokriža in odide, da napravi prostor drugemu.

Tako se poslavlja iz življenja, od svojih dragih in iz Belgrada človek, mož, ki si je znal brez laži in laskanja, s svojim čistim srcem pridobiti ljubezen vseh! — Ciril Kočvar.

Vsem naročnikom

»Slovenčevega koledarja!«

Na številna pismena vprašanja sporočamo:

»Slovenčev koledar« smo prišli s tem tednom razpošiljati. Vsi, ki so ga plačali, ga prejmejo gotovo do konec decembra. Ker pa daje tako razpošiljanje mnogo posla, prosimo cenj. naročnike, da malo potrpijo. Nobenega ne bomo prezrili!

Uprava »Slovenčevega koledarja«

DREVI OB ŠESTIH

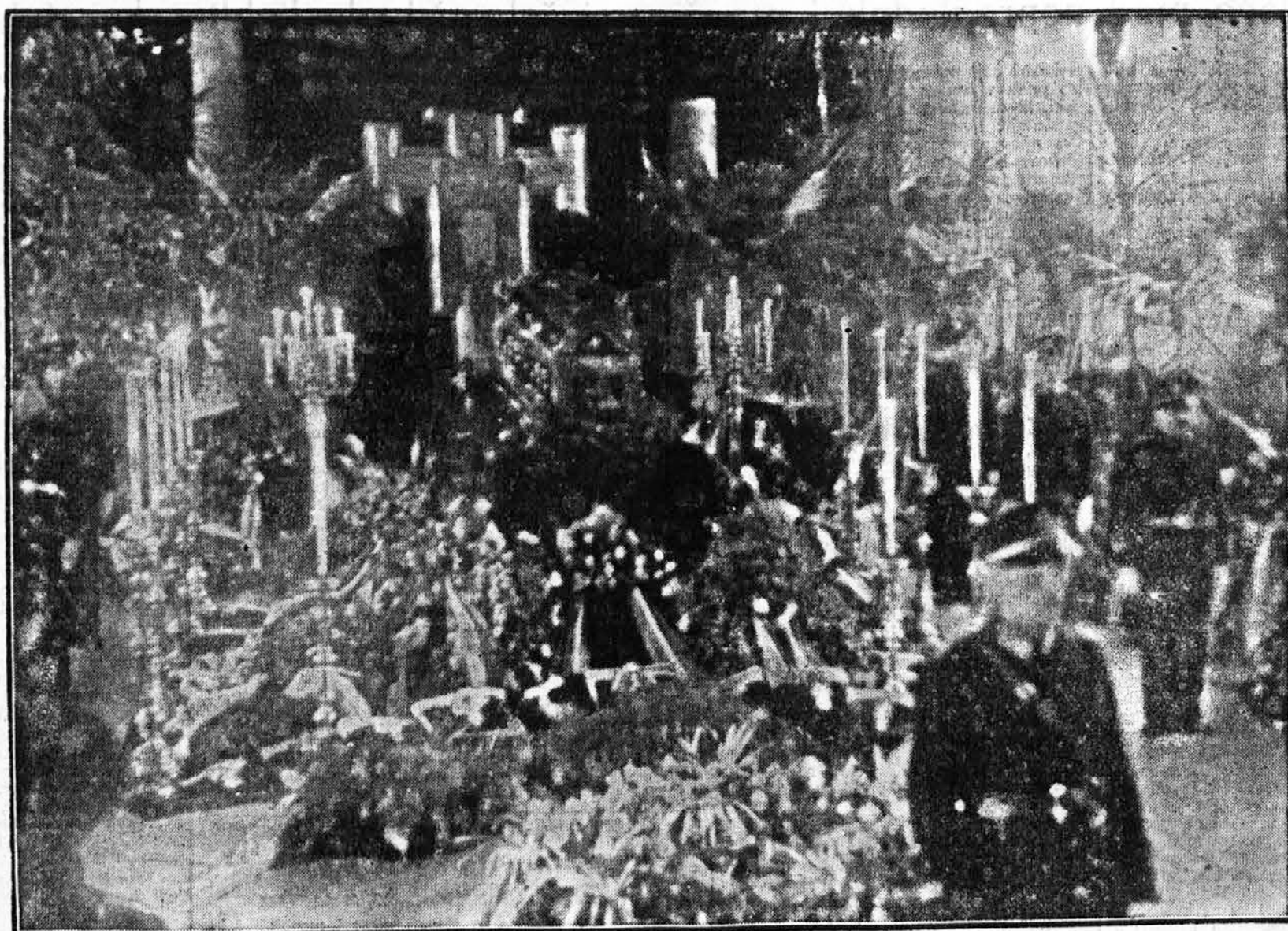
bodo imela politična, prosvetna, karitativna društva v Mostah žalno komemoracijo za pokojnim slovenskim voditeljem dr. Antonom Korošcem. Govoril bo urednik »Slovenca« F. Kremžar. Vsi člani organizacij se komemoracije obvezno udeležijo. Komemoracija bo v župnem domu. — Odbor.

Žalna služba božja v ljubljanski stolnici

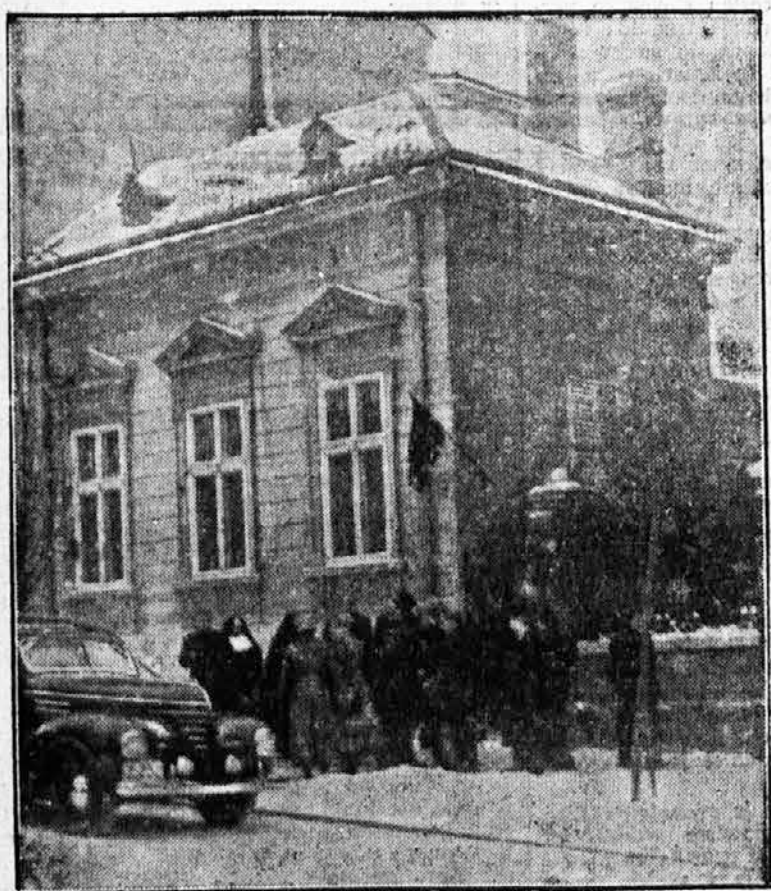
Ob devetih so med bučanjem orgel prišli v cerkev belgrajski nadškof dr. Ujčič, ljubljanski in mariborski škof s spremetvom duhovščine. — Po opravljenih uvodnih molitvah se je začela slovesna črna maša, ki jo je imel mariborski škof, dr. Tomažič. Po maši je imel ljubljanski vladika dr. Rožman krasen spominski govor, ki ga prinašamo na uvodnem mestu. Po govoru je duhovščina odpela »Reši me Gospod«, nato pa je prišel najimljiviji trenutek slovesnosti: pevci so zapeli velikkmu pokanjniku v slovo »Vigred se povrne«. Ta poslovljena žalostinka je gnila do solz vse, ki so bili zbrani v cerkvi in tiste tisoče, ki so jo poslušali pri radijskih zvočnikih v Ljubljani in po vsej slovenski domovini.

Med žalnim bučanjem orgel se je nato začel urejati pogreb po določenem načrtu, da povede največjega Slovenca iz ljubljanske stolnice na Navje, v kraj zaslužnih, kjer bo med zaslužnimi — najzaslužnejši

Voditelj poslednjič med svojim narodom

Voditelj Slovencev dr. Anton Korosec na mrtvaškem odru v stekleni dvorani banske uprave.

Hila v Belgradu, kjer je stanoval dr. Korosec. Prvo okno z leve je okno sobe, v kateri je dr. Korosec izdihnil svojo veliko dušo. Zagrebški »Jutarnji list« je to sobo takole opisal: »Soba je skromna, skoraj bi se moglo reči preveč skromna. To je mala soba 2 in pol metra široka in 3 metre dolga. V sobi je navadna postelja, nad posteljo Mati božja, izdelana v gobelinu, in nočna omarica. Druga pohištva ni bilo.«

Množice ljudstva stoje v dolgi vrsti pred palačo banske uprave v Ljubljani in čakajo, da bi prišle na vrsto in se zadnjikrat poslovile od svojega voditelja.

Krsta z zemskimi ostanki našega voditelja dr. Antona Koroseca.

Zalostni sprevod se je ustavil pred lepo razsvetljeno univerzo, kjer sta se v imenu naše najvišje kulturne ustanove poslovila od njenega častnega doktorja g. prorektor dr. Kušej in akademik g. Mihelčič.